

Chossek V. Aquatic Concepts / [V. Chossek, L. Pelzeit, J. Lindlem et al.] Port Washington. WI : Aquatic Exercise Association, 1990.

Kats Jane Water fitness during your pregnancy / Jane Kats // Human Kinetics, 1995. – 248 p.

Katz J. The workout / J. Katz, D. Ed, 1985. – 187 p.

Reed B. Water Workout / B. Reed, R. Murray, 1986.

Ruth S. Aquatic Exercise. Association Jones and Bartlett Publishers / S. Ruth, 1993.

Ruth S. Heart rates in aquatic Exercise / S. Ruth, 1990.

Wezels A. Wassergymnastik / A. Wezels, 1992.

<http://ua.textreferat.com/referat-528-1.html>

Иванюта Н.В.

Национальный технический университет Украины "КПИ"

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПУТИ ЭСТЕТИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ ЗАНЯТИЙ АНТИСТРЕССОВОЙ ПЛАСТИЧЕСКОЙ ГИМНАСТИКОЙ

В работе раскрыты педагогические пути эстетического воспитания студентов на основе использования антистрессовой пластической гимнастики (АПГ). Доказано, что эстетическое воспитание студентов становится возможным в том случае, если педагог будет вести постоянную и систематическую работу по развитию эстетических чувств, восприятию прекрасного на занятиях АПГ, воспитанию стремления к духовному и физическому совершенству с помощью целесообразно подобранных методов и приемов обучения.

Ключевые слова: студенты, АПГ, эстетическое воспитание, педагогические пути.

Иванюта Н. В. Педагогічні шляхи естетичного виховання студентів на основі занять антистрессовою пластичною гімнастикою. В роботі розкриті педагогічні шляхи естетичного виховання студентів за допомогою антистрессової пластичної гімнастики (АПГ). Доведено, що естетичне виховання студентів стає можливим у тому випадку, якщо педагог буде вести постійну і систематичну роботу з розвитку естетичних почуттів, сприйняття прекрасного на заняттях АПГ, вихованню прагнення до духовної та фізичної вдосконалості за допомогою підібраних методів і прийомів навчання.

Ключові слова: студентки, АПГ, естетичне виховання, педагогічні шляхи.

Ivanuta N. The pedagogical ways of aesthetics education of students on the basis of lessons of anti-stressful plastic gymnastics. The paper disclosed pedagogical way of aesthetic education through the use of the content of the anti-stress plastic gymnastics (APG). It is proved that the aesthetic education of students is made possible if the teacher will conduct a permanent and systematic work on the development of aesthetic feelings, perception of beauty in the classroom of the APG, education of aspiration for spiritual and physical perfection through expedient selected methods and techniques of teaching. Methodological bases of aesthetic education of the younger generation are disclosed in a number of works of philosophers such as A. K. Dremota, G. L. Petrova, V. I Stolyarova and others. In pedagogical, psychological and methodological sciences problem of aesthetic education of pupils and students through the learning process, extracurricular work has been considered by many researchers such as N. F. Naumova, V. Z. Rogovin, J. P. Petrov, V. G. Nesterov, A. A. Gusenov et al. Many of them revealed organizational forms and methods of aesthetic education for individual academic disciplines. Special study of anti-stress plastic gymnastics the materials on a wide range of problems are presented including aesthetic focus; educators-researchers E. P. Averkovich, T. Lisitskaja, I. Nasyrova, D. A. Sivakova, T. Roters, I. V. Schaefer dedicated their work this aspect. In their point of view APG plays a big role in shaping the aesthetic tastes and ideals of the individual. However many issues remain as unaddressed. This is largely due to the fact that this problem in university didactics often is seen locally, with the positions of some methodological approaches and improving the tasks of subject teaching, excluding real features of this training. And first of all without due regard for the conditions of aesthetic education of students in the classroom of APG. These shortcomings of pedagogical theory and practice produce a contradiction which determines the direction of our research: on the one hand between the need to improve the aesthetic education of the future specialist, on the other hand it is the lack of developed didactic foundations focused on high-quality training to teaching in this dynamic education, on overcoming professional functionalism which traditionally takes place and still has a place in the teaching practice of universities.

Key words: students, APG, aesthetic education, pedagogical ways.

Постановка проблеми. Важную роль в осуществлении перестройки народного образования в нашей стране предстоит сыграть молодым преподавателям, свободным от помех сложившегося стереотипа. Свежесть восприятия, свойственный юности максимализм при условии достаточной теоретической подготовленности и

гармоничної орієнтації способні забезпечити аналітичне сприйняття сложившогося досвіду і пошук найбільш раціональних підходів до навчання і виховання молоді в різних умовах. Личність учителя, сукупність знань і переконань, моральні позиції і естетична культура грають визначену роль у формуванні сприйняття молодими людьми оточуючої дійсності [3.5.9]

Методологічні основи естетичного виховання молодого покоління розкриті в ряді робіт філософів: А.К. Дремота, Г.Л. Петрової, В.І. Столярова і др. У педагогічній, психологічній і методичній науках проблема естетичного виховання школярів і студентів через навчальний процес, внікласну і вніаудиторну роботу розглядалась багатьма дослідниками: Н.Ф. Наумова, В.З. Роговін, Ю.П. Петров, В.Г. Нестеров, А.А. Гусенов і др. Багато з них відкрили організаційні форми і методи естетичного виховання по окремих навчальних дисциплінам [8] Єсть матеріали, що вивчають АПГ по широкому колу проблем, в тому числі по естетичній спрямованості; цьому питанню присвячені свої роботи педагоги - дослідники Е.П. Аверкович, Т.С. Лисицька, І.Ю. Насырова, Д.А. Сивакова, І.В. Шефер. По їх думці АПГ грає велику роль у формуванні естетичних смаків і ідеалів особистості. Однак багато питань ще залишаються нерозглянутими. У багатьох це пояснюється тим, що дана проблема в університетській дидактиці часто розглядається локально, з позиції окремих методичних підходів і вдосконалення завдань предметного навчання, без урахування реальних особливостей такої підготовки. І перш за все, без належного урахування дидактичних умов естетичного виховання студентів на заняттях АПГ. Відомі недоліки педагогічної теорії і практики породжують супереччя, яке визначає напрямок нашого дослідження: з однієї сторони необхідність підвищення естетичного виховання майбутнього фахівця, а з іншої недостатньою розробленістю його дидактичних основ, орієнтованих на якісну підготовку до педагогічної діяльності в умовах динамічно розвиваючогося шкільного навчання, на подолання професійного функціоналізму, традиційно сложившогося і все ще місце в педагогічній практиці університетів [1.2.4]

Ціль дослідження - розкрити зміст, структуру, особливості і функції АПГ в естетичному вихованні студентів; визначити ефективні умови, методи і прийоми виховання у студентів, прагнення до фізичного і духовного вдосконалення, розвитку естетичних почуттів. Відповідно до цілі дослідження вирішувалась наступна **завдання**: визначити шляхи і дидактичні умови естетичного виховання студентів на заняттях АПГ. Поставлена завдання вирішувалась традиційними **методами досліджень**: аналіз літературних джерел; опитування; педагогічні спостереження; аналіз результатів контрольних вправ по визначенню спеціальної і технічної підготовленості; порівняльний аналіз з результатами інших досліджень.

Організація дослідження. При розробці змісту естетичного виховання студентів нами була складена і впроваджена в практику програма по АПГ для студентів груп спортивного вдосконалення. Програма носила комплексний характер і включала в себе багаторазове спостереження, бесіди, психолого-констатуючий експеримент. Вона передбачувала:

- вивчення рівня фізичної підготовки студентів;
- вивчення формування естетичних смаків у студентів;
- визначення естетичних критеріїв, що характеризують виконання вправ в АПГ;
- усвідомлення студентами категорії «естетичний ідеал»;
- визначення студентами позитивних якостей, що характеризують естетичне виховання;
- 2. судження студентів про естетичне поступок;
- 3. усвідомлення студентами зв'язу музики і рухів;
- судження студентів про негативні риси свого характеру і вміння естетично спілкуватися з оточуючими в колективі;
- визначення студентами власного рівня естетичного розвитку (самооцінка);
- усвідомлення студентами ролі АПГ в естетичному розвитку особистості.

Впровадження нашої програми тривало один рік. В експерименті брали участь студенти 1 - 2 курсів різних факультетів Національного Технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Для естетичної оцінки комбінацій антистрессової пластичної гімнастики застосовувались два основних і п'ять специфічних критеріїв естетичного виконання вправ для даної форми занять фізичною культурою. Першим основним критерієм було виконавське майстерство, воно включало в себе техніку і стиль виконання вправи. Другим основним критерієм було єдність змісту і форми, т.е. композиційне побудова. До специфічних критеріїв оцінки прекрасного в вправах АПГ відносились наступні: плавність, динамічність, точність, витонченість, гармонічність. Кожному критерію відповідно підбирався вид вправ АПГ. В ході досліджень виявлено, що в основі формування естетичного виконання вправи студентів лежать потреби в виразних рухах, в елегантних, граціозних рухах, в естетичній самооцінці і оцінці оточуючих в процесі занять художественної гімнастикою, потреба доставляти радість оточуючим своїм виконанням, мати красиву поведінку і осанку [7.8.10]

Результаты наших исследований позволяют констатировать: целенаправленная и систематическая работа по развитию у студентов эстетических представлений, их трансформация в эстетические понятия и формирование на этой основе эстетического сознания и эстетических убеждений дала положительные результаты. Большую роль в этом сыграло эстетическое просвещение, в процессе которого студентов вооружили знаниями совершенства форм и правил эстетического общения в коллективе [4.5.6] Выявленные дидактические условия позволили эффективно сформировать эстетические вкусы и идеалы личности на занятиях АПГ, воспитать у студентов стремление к духовному и физическому совершенству. Основными дидактическими условиями являются: - высокий уровень педагогического мастерства педагога, его компетентность, знание специфики эстетического воспитания студентов, закономерностей и основных этапов его развития;

- просвещение студентов, специально ориентированное на повышение уровня эстетического сознания и выработку у них правильных суждений;

- организация коллективного общения между студентами в сферах искусства, спорта и жизнедеятельности коллектива в атмосфере взаимной требовательности, доверия и уважения друг к другу с целью выработки творческого подхода к эстетической деятельности;

- постоянный анализ и учет организованной обратной связи на занятиях, позволяющей вовремя реагировать на отрицательные тенденции эстетического развития;

- усиление значимости коллектива, его дел, эстетических норм, требований, эстетических ценностей для каждого из студентов;

- развитие у студентов объективной самооценки, активной творческой позиции, стремления к самосовершенствованию, следованию образцам и примерам эстетического поведения;

- развитие объективной оценки эстетической деятельности других, умение выделять внутренние побуждения их поступков и поведения;

- формирование умения критически, осознанно относиться к собственным суждениям;

- объективность в оценках эстетических поступков и поведения студентов.

Комплекс выявленных нами условий позволяет совершенствовать процесс эстетического воспитания студентов на занятиях АПГ.

Занятия АПГ по своей природе глубоко эмоциональны. Оценки, чувственные моменты, переживания занимают в них значительное место.

В процессе исследования раскрыты возможности влияния упражнений АПГ на воспитание у студентов эстетических чувств. Нами выявлены пять важных условий, способствующих успешному воспитанию эстетических чувств студентов:

1. Эстетическое восприятие упражнений в АПГ, связанное с эмоциональным переживанием занимающихся (удивлением).

• Подбор музыкальных произведений в соответствии с определенным видом упражнений АПГ, связанный с эмоциональным переживанием студентов.

• Образное решение композиционного построения АПГ, связанное с эмоциональным переживанием занимающихся (восхищение).

4. С помощью исполнительского мастерства и средств выразительности в художественной гимнастике эстетическое выполнение комбинаций с учетом эмоционального переживания студентов (радости).

5. Органическое соединение содержания и формы в упражнениях АПГ является необходимым условием эстетического наслаждения.

Наиболее эффективными методами воспитания эстетических чувств у студентов на занятиях АПГ есть убеждения и вовлечение в эстетическую деятельность. Нами были использованы для реализации данных методов следующие приемы воспитания чувств: изложение, объяснение, внушение, пример, накопление эстетического и художественного опыта, спортивная тренировка, хореографические и гимнастические упражнения, наглядный показ со стороны преподавателя или самих занимающихся, выполнение поручений, связанных с эмоциональными переживаниями. Целенаправленная работа привела к тому, что в ходе эксперимента значительно увеличилось количество занимающихся с высоким уровнем развития эстетических чувств. Выявленные возможности АПГ опосредуют готовность личности будущего преподавателя при системном и целостном включении в содержание образовательной подготовки. Опыт показывает, что наиболее эффективными оказываются те занятия, на которых с одной стороны осуществляется техническая подготовка занимающихся данным видом спорта, специально направленная на эстетическое композиционное исполнение, выработку правильных оценочных суждений прекрасного и общих подходов к упражнениям АПГ, с другой, - создаются условия, стимулирующие процесс воспитания эстетического чувства и приобретение студентами социального опыта эстетических переживаний через включение их в педагогически целесообразно организованную совместную деятельность и активное творчество. Наиболее эффективное эстетическое воспитание получают те студенты, которые помимо занятий общего курса прошли программу предложенного

нами учебного курса подготовки по художественной гимнастике. Влияние ее на эмоциональные переживания занимающихся значительно усиливается при целенаправленном воздействии эффективных методов и приемов воспитания эстетических чувств. В результате собственных гимнастических выступлений и выступлений своих товарищей по группе у студентов возникает чувство удивления, восхищения, восторга, радости и наслаждения, сопровождающиеся глубоким эстетическим переживанием, которое стимулирует активность к восприятию прекрасного в окружающем нас мире, побуждает на эстетически ценные поступки. Влияние АПГ на эстетическое воспитание студентов станет более продуктивным при использовании педагогами двух путей педагогического воздействия: прямого (предъявление непосредственных требований к исполнительскому мастерству) и опосредованного (через эстетические нормы, правила, закономерности, отражающиеся в сознании студентов).

Развитие творческого потенциала на основе АПГ и формирование эстетических вкусов – процессы взаимосвязанные, но не равнозначные. Каждому из них присущи своя логика и структура. По некоторым вопросам творчества в АПГ на ранних стадиях его развития эстетическое воспитание выражается с помощью средств музыкальной выразительности и носит устойчивый характер. И этот факт необходимо оптимально использовать для дальнейшего развития эстетического воспитания с помощью других средств АПГ.

ВЫВОДЫ. Таким образом, эстетическое воспитание студентов становится возможным в том случае, если педагог будет вести постоянную и систематическую работу по развитию эстетических чувств, восприятию прекрасного на занятиях художественной гимнастикой, воспитанию стремления к духовному и физическому совершенству с помощью целесообразно подобранных методов и приемов обучения.

Проведенное нами исследование не исчерпывает всех вопросов по данной проблеме. Так, требует дальнейшей разработки проблема управления данным процессом на кафедрах физического воспитания высших учебных заведений Украины.

ЛИТЕРАТУРА

1. Варшавская Р.А. Художественные движения как часть эстетического и физического воспитания. Автореф Дис. ... к.п.н. 13.00.04. М ГЦОЛИФК, 1946. -12с.
2. Вища освіта України і Болонської процес: Навч. посібник / За ред.. В.Г. Кременя. –К.: Освіта, 2004 – 384с.
3. Вольфовська Т. Комунікативна компетентність молоді як одна з передумов досягнення життєвої мети / Т. Вольфовська // Шлях освіти. -№7, 2001.- с.13-16
4. Кремень В.Г. Людина і освіта в вимірах економічної цивілізації / В.Г. Кремень // Дзеркало тижня, - К., 2007. – с.11-12
5. Леонова В.А., Андреева Р.И. Педагогические пути эстетического воспитания студентов по средствам занятий художественной гимнастики // Теорія і практика фізичного виховання. Науково – методичний журнал. Донецьк. ДонНУ-2008. с.453-458
6. Попов А.В. Антистрессовая пластическая гимнастика. –М.: Советский спорт, 2005. – 164с.
7. Aerobic Dance – Exercise Instructor Manual. Editor Naneene Van Gelder. ACE. San Diego, California. 1991. – 389 p.
8. Champion N., Hurst G. Aerobics instructors. Handbook. FISAF. Kandaroo Press. 1999. – 133 p.
9. Masurier G. Top 10 reasons for quality physical education / Guy le Masurier, Charles B. Corbin // JOPERD – 2006 – V. 77, № 6 – P. 44 – 53.
10. Perrin DH Isokinetic exercise and assessment. – Virginia: Human Kinetics, 1993. – 224 p

Кириленко Л.Г., Остапова О.О., Остапов А.В.
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка
Полтавський національний технічний університет імені Ю.Кондратюка

ВПЛИВ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ НА ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ У КОНТЕКСТІ ІНВОЛЮЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МЕТОДОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

У статті «Вплив професійної компетентності фахівця на формування пізнавального інтересу до занять фізичною культурою у контексті інволюційного розвитку методології навчання» автори Кириленко Л.Г., Остапова О.О., Остапов А.В. аналізують стан фізичного виховання у загальноосвітніх школах України, який свідчить про серйозні недоліки у роботі по формуванню пізнавальних інтересів школярів до знань на уроках фізичної культури, які у значній частині з них дуже низькі. Зокрема вони наголошують, що на уроках фізичної культури в основному розв'язуються навчально-тренувальні завдання, спрямовані на формування рухових умінь та навичок, розвиток основних рухових здібностей. Педагоги роблять спроби формування в учнів пізнавальних інтересів до знань у галузі фізичної культури і спорту. Однак, у контексті розробки означеної проблеми результати цієї роботи, як правило, незначні. Мета дослідження – визначити ознаки професійної компетентності фахівців, які матимуть позитивний вплив на формування інтересу до занять